

Telefon štev. 3040.

VOJNI INVALID

GLASILO UDRUŽENJA VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE SHS

OBLASTNEGA ODBORA ZA LJUBLJANSKO IN MARIBORSKO OBLAST V LJUBLJANI

List izhaja 1. in 15. v mesecu. Posamezna številka 1 Din. — Naročnina mesečno 2 Din. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani. — Št. Peterska vojašnica. Telefon štev. 3040.

Občni zbor.

Oblastnega udruženja vojnih invalidov za ljubljansko in mariborsko oblast se vrši

12. maja 1929 ob 9. uri in sicer letos v Ljubljani.

Podrobnejša navodila bodo izdana.

Na predvečer 11. maja 1929 se vrši delegatska anketa ob 19. uri.

Krajevne organizacije se pozivljajo, da stavijo Oblastnemu odboru svoje pismene predloge najkasneje 10 dni pred občnim zborom. Ustmenih predlogov se na občnem zboru ne bo upoštevalo.

Vsaka organizacija pošlje po enega, na občnem zboru postavljenega delegata ali namestnika s pravičnim pooblastilom.

V pričakovanju.

Med našimi tovariši in tovarišicami je opaziti veliko zanimanje za bodoče naše vprašanje. Razna poročila beležijo temeljito stvarno revizijo, ki se pripravlja in vsak s skrbjo in radovednostjo pričakuje rezultatov.

Težak položaj, ki ga prenašajo nekateri že do bro desetletje, hrepeni in upa po zboljšanju, zato ga pričakujejo težko. Nekateri živijo zopet v nesigurnosti, kaj bo z njimi z ozirom na nameravano revizijo? Redukcije jih skrbijo, ker so pred par leti nekateri neupravičeno odpadli. Še danes se bore mnogi za svoje rešitve, tečejo obnove in revizije, postopanje gre dolgo, dolgo pot.

Vsemu temu stanju hoče temeljito zasnovana revizija vprašanja vojnih žrtev napraviti konec in urediti to vprašanje stalno in pravilno. Po desetih letih smo vendar našli tudi mi potrebno skrb in zanimanje za naš položaj. To nam daje neko zadoščenje in najboljšo upanje. Komisija v ministrstvu deluje, proučava in pripravlja načrt. Po ciljih, ki ima začrtane, naj se izvede revizija, da bo zaščita boljša.

Vsak, kdor se je količkaj bavil z vprašanjem vojnih žrtev mora misliti, da je to zelo težko socialno vprašanje. Številčno veliko, a fizično in gmočno zelo slabo stoječo maso, ki tvori to vprašanje v javnem življenju zaščititi, ni lahka stvar. Zato v vseh državah vedno novelirajo in popravljajo invalidsko vprašanje.

Ako gre toraj za cilj boljše zaščite, lahko mirno upamo, da bo naša revizija prinesla splošno zboljšanje, sicer bi se ne vršila.

V kolikor bo združena z redukcijami smo pričakovati, da bodo pravične, ne kakor so bile in da se oni masi, ki zasluži v tem ali onem oziru zaščite, ne bo delalo neprimerno.

Čeprav se mora pri določitvi smotra take zaščite prevažati dajatev od boljših ali manjših invalidov bolj na slabše, t. j. večje invalide, na vdove, sirote in stariše, brez sredstev in zmožnosti za službo, kakor se baje namerava, upamo, da tudi nekatere potrebe zaščite lažjih invalidov ne bodo prezrte. V tem oziru se zanašamo na pravičnost in vsestransko pretehtanje našega vprašanja pri reviziji.

Naše Udruženje si prizadeva, da bi bilo vprašanje rešeno čim bolj v smislu naših težnj. Tudi naš oblastni odbor je napravil veliko svojih predlogov, ki temelje na poznavanju razmer, so izraz naših članov in bi v različnih panogah najbolje uredili invalidsko vprašanje. V koliko jih bodo merodajni činitelji vzeli v poštev, ne moremo vedeti. Upamo, da smo stavili mnogo primernega in dobrega, kar bo skoro prišlo v poštev.

Kakor čujemo, nismo več daleč od rešitve; pričakovati nam je že v maju nov invalidski zakon.

Ko to z veseljem beležimo, apeliramo še enkrat na merodajne činitelje, da nas kmalu odrešijo in pričakujemo s popolnim zaupanjem v pravičnost in vsestransko socialno uvidevnost novega boljšega invalidskega zakona.

Rihard Jakopič.

(Ob šestdesetletnici.)

12. aprila slavi šestdesetletnico svojega rojstva veliki mojster slovenskega slikarstva — Rihard Jakopič.

Rodil se je v krakovskem predmestju slovenske prestolice. V Ljubljani je obiskoval realko, a

šola njegovi prekipajoči osebnosti ni mogla dati mnogo; prav tako ga nista zadovoljili tudi obe slikarski akademiji (Dunaj, Monakovo), kjer je študiral svojo umetnost. Bil je Jakopič vedno samorasel duh, globoko zasidran v svoj narod in njega deželico.

Leta 1900. se je vrnil v Ljubljano in, dasi je bil takrat že velik umetnik, ga domovina ni priznala — prav tako kot v tistem času tudi Cankarja ne. Ob drugi umetniški razstavi (1902), ki se mu je spričo slovenske meščanske publike ponesrečila, je bil prisiljen priznati, da so slovenski umetniki morali »kapitulirati v središču slovenske kulture«. Kot Cankarjev »tujec« je šel sedaj po priznanje v tujino in tujina mu ga je tudi dala. Ko je prirejal po velikih evropskih središčih umetniške razstave, mu je živela v srcu samo ena misel: domovina. Njo je hotel dvigniti in ji podariti čisto umetnost. Z velikimi osebnimi žrtvami je zgradil leta 1909. »Jakopičev

paviljon«, s čimer je povzdignil Ljubljano v center slovenske upodabljajoče umetnosti.

Kot umetnik nam je podaril celo vrsto pokrajinskih slik, ki se odlikujejo po žarkih barvah in ki morajo govoriti vsakemu našemu srcu. Saj to, kar vidimo na njegovih slikah, so naše breze, naše vasi, naša pota. Pozneje je začel ustvarjati tudi slike z miselnostjo vsebine. V umetnosti je prehodil pot od naturalističnega impresionizma do ekspresionizma, a njegov razvoj še vedno ni zaključen; kajti Jakopič je večni mladenič, ki ima vedno smisel za vse novo. Posebej je treba poudariti ta vseobsegajoči duh njegov. Prav zato se zbirajo okrog njega vsi naši mlajši umetniki, ki jim je kot dober oče.

Čestitkam vse Slovenije in tujine se pridružuje tudi slovenski vojni invalidi z željo, da ostane kot umetnik in kot človek še dolgo, dolgo vrsto let med nami.

✦ Maršal Foch.

20. marca 1929 je umrl vsled slabosti srca maršal Ferdinand Foch, veliki vojskovodja iz svetovne vojne.

Maršal Foch je bil človek čvrste volje, energičen, odločen, hladnokrvn, dalekoviden, human in oborožen z znanostjo. Njegove sposobnosti so priznavale armade in zato so tudi verovale v njega. On jih je pa vodil od slave do slave in njegovi prapori so bili zmagonosni. Francoski narod se je zavedal veličine svojega sina, zato je njegova smrt velika bol francoskega naroda in tudi naša. Zakaj njegov pojav je bil, ki je pomagal zgraditi temelje Jugoslavije.

Rojen je bil 4. avgusta 1851 v mestecu Tadru v okrožju Gornje Pireneje. Maturiral je leta 1870 in stopil v znameniti jezuitski zavod »Sent Klemen«, da bi se pripravil za študije na Politehniki. Ker pa je izbruhnila francosko-nemška vojna, je prekinil študije in stopil v vojsko kot prostovoljec. Politehniko je končal l. 1873. in takoj vstopil v artilerijsko šolo. Kot artilerijski podporočnik je bil postavljen kot vodnik 24. artilerijskega polka.

Tu je bil dve leti. 1876 je vstopil v konjeniško jahalno šolo, ki jo je končal l. 1878. in bil kot kapetan odrejen za poveljnika baterije v 10. artilerijske polku v mestecu Rem.

Leta 1885. je vstopil v višjo vojaško šolo iz katere je bil 1887. dodeljen v štab divizije v Monpeliu. L. 1891. je postal major in bil dodeljen v operativno odeljenje glavnega generalnega štaba. Leta 1892. je poveljeval diviziji konjiške artilerije v Venseny. Leta 1894. se je zopet vrnil v operativno odeljenje glavnega generalštaba.

Leta 1895. je postal pomočnik profesorja taktike na višji vojni šoli. Leta 1896. je postal polkovnik in profesor strategije in taktike.

S svojimi knjigami »O principih vojne« in »Vodstvo vojne« si je pridobil velik ugled v vojaških krogih. Zato je postal direktor vojne akademije l. 1908. A l. 1913. je postal poveljnik 8. divizije, a je hitro prešel v 20. divizijo, ki je bila v Nanseju.

Kot poveljnik te 20. divizije se je izkazal v avgustu 1914 posebno pri bitki na Marni in Izeri tako, da je postal vrhovni poveljnik severnega krila francoskega fronta od morja do Arasa. Leta 1916. je sprejel poveljstvo nad vojsko, ki je bila do tedaj pod poveljstvom generala Franše d' Epera, na prostoru od Meca do švicarske meje.

V letih 1915 in 1916 je bil torej Foch poveljnik več armad, s katerimi je vršil lokalne ofenzive in imel povsod uspehe.

Leta 1918., ko je situacija zahtevala enotno komando nad celo antantno vojsko v strategijskem pogledu, je bil 3. aprila imenovan za poveljnika vseh antantnih armad ter jih vodil do zmage.

Tako smo na kratko očrtali njegov začetek, njegovo delovanje in uspehe, njegov pomen v svetovni vojni, da damo temu velikemu možu svoj spomin.

Za svoje velike zasluge je poleg mnogih odlikovanj dobil tudi angleško maršalsko palico, a Francoska Akademija ga je izvolila za svojega člana.

Slava mu!

Ali so invalidi v vojni zboleli?

Na Francoskem je v invalidskem zakonu določeno, da se lahko še danes in še za deset let javljajo k zdravniškemu pregledu vsi vojaki, ki čutijo, da so vsled raznih bolezni, ki so jih dobili v vojni in vsled vojnih naporov postali nesposobni. Komisija jih po pregledu oglašava za vojne invalide.

Pri nas se medtem spori, da bi bil vojak, ki je zbolel v vojni, invalid.

To stališče je obsojanja vredno. Zakaj vsi, ki vedo in so na svoji koži poskusili vse posledice vojne, ne priznavajo tega stališča.

Le pogledimo analizo vojne.

Vojna se ne vodi v salonu, niti pod krovom. Ne, vojna se vodi pod milim nebom, na terenu, po katerem bije dež in ga šiba veter. V vojni ne velja osemurnik, niti praznik ali nedelja, ne gleda se, ali je dan ali noč, jasno ali oblačno, toplo ali mraz. Ne spi se na mehki postelji, niti na najslabši slamnjači, nego v blatu, na zemlji, ali celo stoje. V vojni se dela do poslednjega vzdihljaja. Premočen vojak se ne more preobleči. Na njem se posuši vsé, kar je mokrega. Raztrgan, bos, lačen je šel, trepetal od slabosti in mraza, ali vseeno požrtvovalno vršil svojo dolžnost. Koliko vojakov je zmrznilo tekom vojne? Cele mesece se ni vojak odpočil tako, kakor zahtevajo to najslabši higijski predpisi. Cela leta mu je bila zemlja postelja in nebo odeja.

Vse to povedano v naglici, govori jasno preveč, da bi tako bičan in izmučen organizem ne

zbolel in da bi ne dobil tuberkuloze, mrzlice, vnetja, revmatizma, tifusa itd.

In recimo, da se je taka bolezen naenkrat pojavila šele sedaj! Kdo more reči, da ni telesa že od dobe, ko je vojak trpel v okopih, v njem in se je sedaj izvil iz svojega zahrbtnega izpodjedanja človeškega zdravja v očigled in javno pokazala svojo izpodjedno silo? Smelo lahko trdimo, da noben vojak iz svetovne vojne, ki je imel posteljo iz okopov, blazino iz zemlje in nebo za odejo, ni izšel nedotaknjen. Mnogo fantov je — sedaj že mož — ki so šli na vojno močni kakor hrast, a vrnili se uveli, iznemogli, dasi niso bili ranjeni.

Poleg tega je vsak vojak trpel tudi živčno. Grmenje topov, žvižganje puškinih krogel eksplozije, granat, strupeni plini, mrličji vse naokrog, je moralo načeta najtrdnješe živce. Vsak dan je tiščal dušo, zbadal možgane, vsaki živec je v človeku trepetal. Neprestano pričakovanje smrti, četudi podzavestno, je delovalo na živce.

Dolga štiri leta vojevanja so morala v živcih zapustiti svoje posledice in se na videz takoj ne opazijo, čuti jih tak človek neprestano in čuti to njegova najbližja okolica, v kateri živi. Da mu manjša eksistenčno zmožnost, pač ne more biti nikdo tako nečloveški, da bi to zanikal.

Še mnogo, mnogo bi se lahko napisalo o trpljenju vojaka iz svetovne vojne, ki je ščipala njegovo zdravje z velikanskimi kleščami in ščipala

njegove živce z razbeljenim železjem, ako bi bilo prostora in če bi ne bilo odveč. Ker mislimo, da to mora čutiti vsak sam in znati, kaj pomeni — da ponavljamo — štiri leta imeti blazino iz zemlje in odejo iz neba, a orkester granate, krogle, bajoneti.

Zato mnenje, da v vojni, na fronti oboleli vojak ne more biti priznan od domovine za vojnega invalida, boli.

Domovina je dolžna, da prizna svojim sinovom

vse njihove žrtve in da jim pomaga. Domovina mora priznati vojakom iz fronte, da so vojni invalidi, ker jim bolezen enako kakor rane rušijo organizem in krajšajo sposobnost pridobivanja.

Pojdimo po poti, po kateri je šla Francija v pogledu preskrbe onih, ki so trpeli na fronti za ustvaritev Jugoslavije in žrtvovali svojo največjo dragocenost — zdravje.

Kdo je vojna žrtev?

Pred revizijo invalidskega zakona slišimo različna mnenja glede nadaljnjega priznanja za vojne žrtve.

Revizija bo zvezana z redukcijo. Reducirani naj bodo tisti, ki se jih ne more smatrati za vojne žrtve, ostali pa naj bodo bolj zaščiteni.

Ta pogoj vsebuje mnogo kar nam da misliti.

Vsak se nehoti vpraša: kdo pa je med nami ki ni invalid? Kakšna mnenja k temu priznanju imajo merodajni faktorji, ki rešujejo invalidsko vprašanje, ne moremo vedeti.

Komur je vojna pustila stalno poškodbo na telesu ali bolezen je invalid.

Reči taki osebi, da ni invalid, se ne more, ker se vidi dejansko stanje na telesu. Lahko pa, da dotični ni vojni invalid.

Poročila govore, da bodo reducirani 20 % invalidi? Ako imajo le za toliko zmanjšano delazmožnost, so gotovo invalidi in žrtve vojne. Saj so faktični invalidi tudi z 10 % in še manjše, oni nimajo na sebi pač majhno invalidnost. Le invalida nad 100 % si ne moremo predstavljati čeprav se imenujejo pri nas sedaj nekateri 100 % z dodatkom.

Invalidska zaščita po stanju toraj ne more odrediti invalidnosti pač pa po pravu.

Ako se smatra, da invalid do gotovega procenta nesposobnosti ni potreben zaščite, se mu ne nudi, vsaj tisto ne, kar mu ni potrebno. Tako bodo po poročilih z bodočim zakonom mogoče zaščiteni šele invalidi od 30 % naprej, ker drugi niso potrebni, po gori obrazloženem pa se jim vendar ne bi moglo reči, da niso invalidi.

Pri tem nastane v prvi vrsti vprašanje zdravljenja. Vojni poškodovanec mora imeti za vojno poškodbo na vsak način pomoč pri zdravljenju. Mnogo jih je med temi vrstami invalidov ki to potrebujejo. Potrebujejo pa tudi druge moralne zaščite, čeprav ne materijalne. Zato se more po našem mnenju regulirati vprašanje vojnih žrtev le s priznanjem vsake vojne invalidnosti, a z različno vsakovrstno zaščito. Zelo pereče je vprašanje onih, ki imajo samo bolezen iz vojne a ne poškodb vsled ranitve? V mnogih slučajih bolezen je težka presoja, ali je bolezen res iz vojne? Drugo vprašanje je, ali je bolezen vedno enaka, ali se poslabšuje. One, ki se jim je zboljšala so komisije itak že izvršile. Glede teh invalidov-bolnikov obstoja mnenje, da sploh niso invalidi in da jih je treba reducirati.

Z ozirom na težko presojo, so mogoče med invalidi-bolniki res taki, ki ima njihova bolezen izvor in vzrok drugod? Mogoče še celo niso videli vojne?

S popolno odpravo te kategorije invalidov, bi se pa večini zgodila krivica.

Ako pomislimo na vse vojne napore, ko so ljudje zmrzovali, se valjali po snegu, vodi, vedno pod milim nebom, na pomanjkanje hrane, nečistost, strupene pline itd., se je pri mnogih le količkaj rahlih zdravjih pojavila bolezen. Pred vsem pomislimo na tuberkulozo.

Kar pogledimo, da je vzrok temu med invalidi zelo velika umrljivost. Mnogo jih je pobrala smrt za boleznimi, ki jih je povzročila vojna, pa tega niso niti vedeli.

Nekateri pravijo, saj smo morali vse to prenesti sploh vsi bivši borci, ki danes nismo invalidi,

čeprav prenašamo kolikor toliko posledic iz vojne. Mnogi bi danes reflektirali na zaščito in pomoč, a se niso po našem zakonu pravočasno prijavili.

V Franciji se na primer lahko priglašajo še danes in še deset let od sedaj naprej, ako se njihova bolezen iz vojne razvije.

Med bivšimi borci imamo take bolnike, da morajo uživati zaščito vojnih invalidov. Nekateri so celo invalidi težjih kategorij.

Vse te vrste invalidov z boleznijo se ne more kar reducirati, pač pa je mogoča ako se vzame stroga presoja, priznati jih začasne in podvreči jih kvečjemu natančni reviziji in konstataciji. K temu bi bila potrebna mera kdaj in v kakem štadiju se more človeka smatrati za toliko delazmožnega da uživa zaščito?

Pri takih invalidih bolnikih ima današnja praksa pogrešne predsodke. Vsled nestalnosti in spremembe bolezni se večkrat pojavi pri kakem invalidu, ki se je že zboljšal zopet poslabšanje tako, da rabi pomoč. V tem slučaju je zavržen, kar bi ne smelo biti.

Redukcija pa se pri vseh nestalnih vedno vrši potom nadpregledov in marsikateri je že odletel. Njihov položaj se toraj vedno menjava in se stalno reducirajo. Ako bi se invalidi z boleznimi ne priznali, bi bili zelo prizadeti. Pri njih je treba pomisliti na težko tuberkulozo, hrome, revmatične, živčno bolne itd. Kot tretja skupina, glede katere se pojavljajo predsodki so vojaški invalidi to je oni, ki niso bili v vojni, temveč so postali invalidi v vojaški službi pred vojno ali po vojni pri izvrševanju službe.

Za nje obstoji naziranje, da ne spadajo pod zaščito vojnih invalidov in njihovega zakona, pač pa naj velja zanje druga preskrba. To načelno mišljenje je pravilno in bodo najbrž iz bodočega invalidskega zakona izvzeti. Končno prihajajo v poštev pri vprašanju zaščite tudi vdove invalidov to je one, katerim so moške umrli že po vojni kot invalidi. Na vsak način so bolj prizadete one vdove z družinami, katerih moške so padli v vojni, ker njihov položaj trpi že dolgo, je bolj bidek in ima večje posledice. Vendar pa imamo, tudi med vdovami in družinami umrlih invalidov, ki so bili že sami osebno več v nadlego kot v korist družinam, zelo slab položaj. Zaščita tudi teh ne bi smela izločiti kvečjemu jih postaviti pod pogojem ako jim je potrebna. O vseh teh vrstah smo spregovorili zato, ker čujemo, da se misli posebno prednavedene skupine odvreči od nadaljne zaščite ali jo spremeniti.

Naše gibanje.

CANKARJEVA DRUŽBA se je ustanovila. Za 20 Din članarine bo izdajala vsako jesen 4 krasne knjige. Danes smo priložili manifest in čke ter vabimo, da postanete član Cankarjeve družbe in vpošljete po priloženi položnici 20 Din.

Preselitev invalidske pisarne. Udruženje vojnih invalidov, Krajevni odbor v Mariboru sporoča vsem svojim članom in ostali javnosti, da se je invalidska pisarna začasno preselila na Rotovski trg št. 1 v pisarno društva stanovanjskih najemnikov.

Postal je bled in s tresočo roko je spravljaj fotografijo, ki jo je še vedno držal v roki. Vedel je, da so nočne izvidnice nevarne. Ali naj on skrben in srečen družinski oče ostane daleč tu gori na severu, — da ne bo nikdar več videl svojih dragih?

»Tovariš, videl si moje slike na sliki, in v imenu teh okroglih ličec te prosim pojdi ti namesto mene na izvidnico; ako bi se meni kaj primerilo, kdo bo potem skrbel za moje otročiče.«

Zasmilil se mi je, da mu nisem mogel prošnje odbiti, dasiravno sem bil izmučen, ker sem bil na izvidnici tudi v prošli noči.

Zamenjavo je vzel poročnik na znanje. V mraku so odkorakale izvidnice in tedaj je stopil k meni, stisnil mi roko »hvala, pisal bom svojim dragim, da se nahajam med dobrimi tovariši.«

Svitilo se je, ko so se vračale izvidnice vse blatne in utrujene, komaj čakajoč, da se poležejo po blatnih in ušivih rovi. Koj ob povratku pa so nam sporočili, da je tovariš, ki mu ni bilo potreba na izvidnico, moral po polnoči na stražo pred žične ovire. Prav nič ni bilo tam nevarnega, že tri tedne ni bilo nobenega ranjenca. Ta straža ni bila nevarna ker ni bila vidna nasprotniku. Samo par puškinih streljajev je bilo vedno oddanih na nasprotni in naši strani, za signale brez cilja v temno noč. Neverjetno, toda žal, resnično, našega prijatelja in tovariša je zadela krogla v glavo, umrl je na me-

Uradne ure so od sedaj naprej do preklica vsak ponedeljek, četrtek in nedeljo od 9. do 11. ure dopoldne.

Premiul je v Lahovni št. 10 pri Celju dne 22. marca t. l. naš tovariš Franc Pungershek, 30 % vojni invalid. Pokojni je bil član Krajevnega odbora U. V. I. v Celju. Med svetovno vojno si je poleg poškodb na desnem očesu nakopal tudi bolezen na pljučih, kateri je v najlepši moški dobi po dolgem bolehanju podlegel. — Zapustil je v največji bedi in pomanjkanju številno družino. V najkrajšem času se pričakuje še enega družinskega člana. Njegovi družini, ženi in otrokom, ter vsem ostalim sorodnikom bodi izrečeno naše iskreno sožalje! Tebi, dragi tovariš, naj bo pa ohranjen blag spomin!

Premiul je dne 2. aprila t. l. v blaznici na Studencu pri Ljubljani naš tovariš Ferdinand Bukovnik, 50 % invalid, član Krajevnega odbora U. V. I. v Celju. Pokojnik si je v bivši svetovni vojni nakopal težko pljučno bolezen, radi katere je hiral že več let. V preteklem mesecu je nenadoma zbolel na omračenju umia, ter na posledicah tega obolenja zapustil po kratkem trpljenju to solzno dolino. — Njegovim sorodnikom izrekamo naše iskreno sožalje! Tebi, dragi tovariš, naj bo pa lahka domača zemljica!

Prezgodnji grob. Dne 10. marca 1929 je nenadoma za večno zatisnil oči v javni bolnici v Mariboru naš redni član tov. Andrej Hostnik a r. Imenovani je bil tudi poverjenik za Selnški okraj mariborskega Udruženja ter bil agilen, marljiv in med članstvom zelo priljubljen in spoštovan. Tov. Hostnikar je bil več mesecev v zdravilišču na Golniku. Koncem meseca januarja 1929 pa se je vrnil popolnoma okrevan domov k svoji družini. Vsled minule hude zime se je ponovno prehladil in dobil pljučnico, katera je bila usodopolna in ni bilo robene rešitve več. Tov. Hostnikar zapuša ženo in pet nepreskrbljenih otrok v starosti od enega do deset let. Pogreb se je vršil dne 12. marca 1929 iz mrtvašnice Magdalenskega pokopališča v Pobrežju, katerega se je udeležilo nekaj tovarišev Krajevnega odbora in njegovih tovarišev iz tovarne za dušik iz Ruš, v kateri je bil zaposlen. — Krajevni odbor mariborski mu je v znak spomina in hvaležnosti položil na grob venec s trakom in besedilom: Zadnji pozdrav našemu tovarišu. — Naj v miru počiva. Ženi, njegovim otročičem in sorodnikom pa naše sožalje.

Iz Tržiča. Krajevni odbor opozarja vse tiste vojne invalide, ki so bili od specialne invalidske komisije reducirani, da jim je sedaj dana možnost, da zahtevajo v smislu čl. 77 inv. zak. revizijo postopanja. — Vpoštev pridejo le tisti, ki pozneje, torej po poslovanju spec. inv. komisije niso bili več pregledani. Oni, ki so bili o redukciji obveščeni in niso zahtevali pravočasno tekom 6 mesecev obnove postopanja, pa ne pridejo vpoštev. Oni, ki pridejo vpoštev, naj se zglaste pri Krajevnom odboru ali pa ob uradnih dnevih, t. j. vsak četrtek pri sodišču, kamor naj prinesejo zadnje sklepe, ki so jih prejeli od sodišča.

Na Velikonočni ponedeljek, kmalu po 9. uri zvečer je izbruhnil v šupi, stoječi na Polakovem požar, ki jo je popolnoma uničil. Med največjim neredom, vikom in krikom se je požarni brambi posrečilo požar lokalizirati, ker je sicer obstajala nevarnost za sosednja poslopja. Tekom požara se je pripetilo več nesreč in je nekaj ljudi po nepotrebnem ranjenih. — Tržič šušlja in ugiba in si čestita, da je bilo na Velikonočni ponedeljek vreme: »mokro«.

Breg pri Konjicah. V ponedeljek 1. aprila t. l. smo spremili k večnemu počitku daleč naokrog znanega in spoštovanega tovariša Filipa Hrena, posestnika iz Brega pri Konjicah. Bil je skrbni oče petero otrok, izmed katerih je sin Anton tudi vojni invalid. Spominjati se ga hočemo. Njegovi žalujoči

stu. Pretresla nas je ta vest v dušo, — usoda, zakaj si mu bila tako nenaklonjena?

Pokopali so ga zvečer na ravnicah ob Prutu, v roke pa so mu dali fotografijo njegove družine, ki mu je bila tako draga v življenju.

4. Prijatelja.

Prijatelja sva si bila že od tedaj, ko sva še platno prodajala. In tudi potem v domači šoli sva skupaj sedela v eni klopi, on velik močan, jaz droben pritlikavec. Samo z roko je čehnil po moji glavi in že sem moral pod klop. Kaj rad je ponavljal to predstavo, katera zame ni bila posebno častna. Kadar pa so se vršile bitke na prostem, takrat pa sva bila skupna tovariša proti skupnemu sovražniku. Mnogo bitk sva bila, in marsikatero izvojevala, zakaj, močan je bil že takrat prijatelj in vse se ga je balo, kot največjega in najmočnejšega v šoli. Kolikokrat sva plačevala težke reparacije strogemu gospodu nadučitelju, pred katerim so se običajno vršile vse mirovne konference. Kako so bila lepa ta otroška leta, najlepša, kje sva slutila tedaj, da nama je predvidena tako trpka bodočnost!

Leta so potekla, iz otroške dobe je prišla mladeniška prav tedaj, ko je zagorel svetovni požar kateri naju je pogoltnil v svoje žrelo...

Dolge kolone vozov so drvele iz bojišča proti Občini. Pretresljivi kriki samih težko ranjenih so

F. Blagotinšek:

LISTEK.

3. Oče.

»Vsi so plakali, žena in sedem otročičev, a meni je hotelo počiti srce ob slovesu, ko sem jih zapuščal. Poglejte tovariši, kako so ljubki moji otročiči in njihova mamica.«

Izvekel je fotografijo iz žepa in jo nežno gledal. Kopica okroglih ličec je stala okoli očeta in mamice, katera je držala najmanjšega še v naročju.

»Tovariši veste li kje, so nebasa na zemlji? Vi dite, tukaj pogledajte, — ob strani dobre ženice in v krogu družine je zemeljski raj! Nič nisem zakrivil, pa se vseeno nahajam v peklu. Kdo bo skrbel sedaj za ta ličeca, da ostanejo vedno rožna in okrogla? Da bi vendar bila že končana ta strašna vojna! Kako bo žena srečna in vesela, ko se povrnem in ta okrogla ličeca bodo izpraševala: — Očeka kaj si nam prinesel?«

Obrisal si je solzo, ki mu je spolzela po licu, pa tudi nam je postalo hudo pri srcu.

Pred par dnevi je prišel na bojišče, a njegove misli so se mu še vedno vračale v daljino koroško domovino, — duša mu je ostala pri svojcih.

»Določeni ste, da odidete nocoj z nočno izvidnico,« mu je naznanil četovodja, ki je došel po rovu.

sinovi in hčere mu kličejo: Počivaj v miru, ljubi oče, težko te bomo pozabili.

Golnik. Zopet eden iz naših vrst. Umrl je dne 23. marca t. l. v zdravilišču na Golniku po dolgem trpljenju naš član vojni invalid tov. Anton Šifler, star komaj 34 let. Pobralla ga je zavratna tuberkuloza. Pokopan je bil dne 25. marca t. l. na pokopališču v Križah. — Dolžnost nam je, da se zahvalimo šefzdravniku g. dr. Neubauerju, ki se je z vso vne- mo potrudil, da olajša pokojniku trpljenje. Pri tem mu je z zanimanjem pomagal tudi g. dr. Furlan, ka- teremu bodi izrečena tudi najpristrčnejša zahvala. Ne smemo pozabiti g. Ant. Galeta, našega kurata na Golniku in gospoda župnika v Križah za tolažbe in spremstvo k večnemu počitku. Vsem še enkrat najlepša hvala. — Voini invalidi v zdravilišču na Golniku.

Iz Šoštanja nam pišejo: Naš tovariš in odbor- nik Krajevnega odbora tov. Jurij Privšek je nena- doma preminul. Na občnem zboru dne 3. marca t. l. je bil še navzoč in smo ga izvolili v odbor, dne 8. marca t. l. pa nas je nepričakovano zapustil. Bil je dolgoletni vnet sodelavec. Ker ni imel v Šoštanju nobenih sorodnikov in nikogar, ki bi skrbel za nje- gov pogreb, je prevzel vso skrb Krajevni odbor. Dne 10. marca t. l. ob 16. uri se je vršil pogreb s spremstvom tovarniške godbe, pevskega društva, požarne brambe in številnega drugega občinstva tako, da je bil res krasen. Zelo ga bomo pogrešali in žalovali za zvestim tovarišem. — Naj v miru po- čiva!

Občni zbori se vrše:

dne 21. aprila dopoldne ob 9. uri v Slovenski Bistrici.

dne 28. aprila ob 9. uri dopoldne pri Krajevni organizaciji v Ljubljani v salonu »pri Jerneju« na Sv. Petra cesti, v Murski Soboti ob 9. uri do- poldne in v Trbovljah ob 2. uri popoldne v dvorani »pri Fortejcu«.

Poročila iz Ptuja. Naš Krajevni odbor priredi namesto 23. že 21. aprila v Ptuj invalidski Jurjev dan; vsled tega prosi člane in članice, da pridejo ta dan v čimvečjem številu v mesto, da bo prireditve polnoštevilnejša. Isti dan, 21. aprila t. l., bo v Na- rodnem domu velika veselica v korist rednih čla- nov in članic, h kateri tudi vabimo ne samo inva- lide in vojne vdove, temveč tudi njihove prijatelje in znance. Pri veselici bo godba in ples. Začetek ob 15. (3.) uri popoldne. Vstopnina 4 Din za osebo, za člane in članice, ki se izkažejo s člansko knji- žico je vstop prost, za družinske člane invalidov in vdov pa je znižana vstopnina na 2 Din od osebe.

V soboto, dne 27. aprila t. l. ob 20. (8.) uri zve- čer in v nedeljo 28. aprila t. l. ob 16. (4.) uri, pol 19. (7.) in pol 20. (8.) uri se vrše kino-predstave v mestnem gledališču v Ptuj v korist vojnih žrt- vam in sicer »Ne pelji nas v skušnjavo«, velfilm v 8. dejanjih po romanu »Le grande Epreuve«; tra- gika francoske rodbine za časa svetovne vojne 1914 do 1918. Vabimo članstvo vsaj iz bližnjih krajev, da se teh predstav udeleži, ker so vse prireditve v naš dobrodelni namen.

Občni zbor krajevnega organizacije v Ljubljani se bo vršil v nedeljo, dne 28. aprila 1929 ob 9. uri dopoldne v salonu gostilne »Pri Jerneju« na sv. Pe- tra cesti št. 85. Na ta občni zbor imajo dostop samo redni člani, ki so poravnali članarino do kon- ca leta 1928 in dalje. Vsem tem bodo poslana va- bila, s katerimi se izkažejo pri vstopu. V slučaju, da kdo ne bi prejel vabila do 22. t. m. naj to spo- roči z dopisnico ali ustmeno v pisarni Krajevnega odbora, da se mu isto izda.

Zavarujte se pri Ljudski samopomoči, ki daje po smrti primerne svote. Marsikateri siromašni družini je velika pomoč v najhujšem času po smrti, posebno ako umre mož in oče, vsota, ki se takoj nakaže. Vplačila so tako malenkostna, da jih zmore vsak. Zavarujete lahko vse družinske člane, samo

prihajali iz teh vozov, ki so se ustavljali pred be- lim poslopjem s širokim dvoriščem. Le sami težki ranjenci, ki so potrebovali nujne operacije so pri- šli pred to belo poslopje poljske bolnice.

Dva vojaka sta dvignila nosilnico in me nesla na dvorišče, kjer so stale dolge vrste nosilk z ran- jenci, in me postavila v vrsto. Pogledal sem na desno po svojem tovarišu.

»Prijatelj Lojze, ti si tukaj, tudi ti ranjen, kam te je zadelo?«

Mukoma se je okrenil k meni.

»Pozdravljen France, — težko sem ranjen v desno roko in desno nogo, od granate. In kam si ti ranjen?«

»Dum-dum strel v koleno.« — Tako sva se srečala po dolgem času. Nisva govorila dalje, pre- hude so bile bolečine in tudi ni trajalo dolgo, ko so prišli in odnesli prijatelja v operacijsko sobo.

Na vrsti sem bil sedaj jaz, da grem v klav- nico: dvignila sta me vojaka in odnesla v operacijsko sobo, kjer sta me položila na visoko operacijsko mizo. Še ena operacijska miza je bila v sobi, na njej je ležal prijatelj, omamljen še od narkoze, — močno truplo mladeniča orjaka je ležalo mirno iztegnjeno, — pravkar so mu amputirali nogo.

Zbolel me je ta prizor, nisem prenesel tega, — padel sem v nezavest, — zadela me je ista usoda.

ne nad 50 let starih oseb. Zastopstvo ima Stanko Tomc, tajnik Udruženja vojnih invalidov, Ljublja- na, Šentpeterska vojašnica.

Javna želja.

Že oktobra meseca 1927 smo vložili prošnji za dve avtokoncesiji, in sicer eno na mestni magistrat ljubljanski za dva avtotaksa in tri avtobusne proge po Ljubljani in okolici. Za avtobusne proge v oko- lico smo vložili istočasno tudi drugo prošnjo na g. velikega župana.

Avtotaksa sta nam z odlokom mestnega magi- strata ljubljanskega z dne 23. junija 1928, št. 2920 odklonjena, ker ni bilo krajevnih potrebe.

Na drugo prošnjo za avtobusno progo pa sploh nismo dobili še odgovora, pa smo plačali takso in že zelo dolgo čakamo na rešitev.

Med tem časom se pojavlja po Ljubljani in oko- lici mnogo avtobusov in avtomobilov, ki vedno ra- stejo in polno natrpani vrše promet z občinstvom, seveda kot koncesionariji.

Na ta način seveda zakonito zajamčene pred- nosti nismo imeli, vendar pa je naša želja, zvedeti vsaj o usodi svoje prošnje.

V tem smislu apeliramo na gg. velikega župana in mestnega komisarja.

Oblastni odbor udruženja vojnih invalidov za ljub- ljansko in mariborsko oblast v Ljubljani.

VABILO

Vzajemna pomoč, posojilna in gospodarska zadru- ga r. z. z. o. z. v Ljubljani vabi na

IV. REDNI OBČNI ZBOR,

ki se vrši v nedeljo, dne 21. aprila 1929 ob 10. uri dopoldne v zadržnih prostorih, Šentpeterska vo- jašnica, soba 49/I.

Dnevni red:

- 1.) Otvoritev.
- 2.) Čitanje in odobritev zapisnika III. red- nega občnega zbora.
- 3.) Poročilo uprave.
- 4.) Poročilo nadzorstva.
- 5.) Odobritev računskega zaključka za poslovno leto 1928.
- 6.) Podelitev absolutorija.
- 7.) Volitev nove uprave.
- 8.) Slučajnosti.

O p o m b a: Ako bi občni zbor vsled nezadost- ne udeležbe članov ob določeni uri ne bil sklepčen, se vrši isti pol ure pozneje z istim dnevnim redom ne glede na višino navzočih zadržnikov.

Uprava.

Iz upravnistva.

Našo ekspedicijo smo izboljšali tako, da z ma- limi izjemami prejme vsak naročnik list redno. Naj- več zmešnjave so napravili napačni naslovi. Kra- jevne organizacije so poslale sezname rednih čla- nov po stanju svojih članskih knjig. Naslovi so na ta način isti, kakor so jih člani napovedali pri vpisu v organizacijo, vse poznejše spremembe so bile organizacijam neznane. Tako je prišlo mnogo do- pisov za spremembe, kar je napravilo precej dela. Posebno v mestih, kjer člani niso na stalnem biva- lišču; je zelo mnogo sprememb. Nekaj izvodov je pošta vrnila s pripombo, da so naslovniki neznani, ali so umrli, ali pa ne sprejmejo. Deloma smo tudi tiste že popravili, ostale pa bomo javili organizaci- jam, da si posebno one zapomnijo, ki lista niso sprejeli.

Polagoma spravljamo naslove v red. Iz ned- prejšnjih naročnikov, ki so list prejeli pred nje- govo reorganizacijo, smo poiskali samo neinvalidne, ker smatramo, da so morali vsi drugi biti prijavljeni kot redni člani. Vendar pa se jih je nekaj javilo, da niso bili.

Računi o plačani naročnini med starimi naroč- niki in onimi, ki nakazujejo direktno upravi lista po položnicah, se izdelujejo in bodo poslani vsem orga- nizacijam. Po vpogledu bomo vpisali dotične svote organizacijam v dobro. Organizacije prijavljajo na- knadno naslove.

Te prijave so različne in za evidenco nepri- pravne. Nekateri vsebujejo imena članov, ki so na- ročnino poravnali. Ker je evidenca pravič popolno- ma prepuščena organizacijam, za upravo je pa me- rodajna le kvota predpisanih naročnikov, ni treba javljati imen vplačnikov, pač pa le nove naročnike, ali pa spremembo naslovov. Kdor izmed plačnikov je nov naročnik, to je, da lista sploh še ne prejema, dotičnega se prijavi. Ako se prijavi plačnik brez vsake označbe, potem mora uprava iskati po se- znamih, ali dotični list že prejema ali še ne. To pa daje mnogo dela.

Popravilo števila predpisanih naročnikov se ni moglo izvršiti vsled mnogo novih prijav. Ako ne- poprej, do oblastnega občnega zbora se bo to zgo- dil. Organizacije naj vso pobrano naročnino takoj nakažejo upravi. Člane pa prosimo, da naj list pla- čujejo pri svojih organizacijah. Če že ne morejo vsled oddaljenosti, naj nakažejo po čeku, označijo naj pa tudi, pri katerem Krajevnem odboru so včlanjeni.

Poročila iz občnih zborov.

V Ptuj je imela Krajevna organizacija svoj letošnji redni občni zbor v nedeljo 10. marca v go- stilni »pri Pošti«. Članstvo je bilo zbrano v lepem številu, kar je konstatiral predsednik tov. Krušič ob otvoritvi. Pozdravil je tudi delegata tov. Tom- ca iz Ljubljane.

Navzoči so počastili spomin preminulih in se spomnili med letom umrlega tov. Franca Horvata.

Za predsednika občnega zbora je bil izvoljen tov. Tomc, ki je pozdravil navzoče in izrazil zado- voljstvo nad lepim zanimanjem za organizacijo. Prečitan je bil zapisnik lanskega občnega zbora, ki je bil brez debate sprejet.

K poročilu je povdaril tov. Krušič, da se je od- bor prizadeval za povzdigo gospodarskega ali fi- nančnega stanja in tudi to leto dosegel uspehe. Po- zval je članstvo, da naj ne pozabi organizacije, da ne bomo razcepljeni brez moči, ker v složnosti je zmaga.

Tov. Senčar je podal tajniško poročilo. Dela v pisarni je bilo vedno mnogo, kar beleži vložni zapisnik. Bile so vse mogoče prošnje posebno glede odkupnin, invalidnine, protez in podpor. Tajnik je moral delati marljivo ob uradnih urah in v prostem času. Odbor je imel 12 rednih in 3 izredne seje, pristopilo je med letom 25 novih članov.

Tudi o blagajni je poročal tov. Senčar ter po- dal končno stanje bilance.

Vsa poročila so bila brez ugovora odobrena.

Tov. Dolenc je v imenu nadzornega odbora izjavil, da je bilo poslovanje pregledano vsak me- sec in popolnoma v redu. Gotovina je naložena pri Podružnici ljubljanske kreditne banke v Ptuj.

Navzoči so soglasno potrdili predlagani abso- lutorij.

Po kratkem odmoru je predlagal tov. Vratič, da naj ostane stari odbor. Na glasovanje se nihče ni oglasil z drugim predlogom in izvoljen je bil povsem stari odbor. Tov. Krušič je kot predsednik obljubil delati s pomočjo neumornega tajnika tov. Senčarja, da bo članstvo zadovoljno, ako bo iz- polnjevalo svoje dolžnosti.

Delegat tov. Tomc je obširno pojasnil stanje k reviziji našega vprašanja in o intervencijah udru- ženja za razne pereče zadeve. Pojasnil je tudi vpra- šanje invalidnin, odkupnin in posameznih drugih zadev in da jo ponese s pozdravi tudi ostalemu Oblastnemu odboru.

Pri slučajnosti je tov. Senčar prečital prora- čun za leto 1929, ki je bil sprejet. Sklenilo se je vpeljati tudi čekovni promet za Krajevno organi- zacijo.

Končno je pojasnjeval delegat tov. Tomc po- sameznikom razna stavljena vprašanja.

Občni zbor Krajevnega organizacije iz Guštanja se je vršil 24. 3. t. l. v gostilni »Korotan« v Farni vasi pri Prevaljah. Tov. Gačnik ga je otvoril ob pol 10. uri in konstatiral sklepčnost z veseljem, da je kljub oddaljenosti članov tako dobro obiskan. Povdaril je, da je s 6. januarjem t. l. tudi za nas voje- ne žrtve nastopila nova doba. Od prejšnjih poslan- cev, lovcev za kroglicami smo imeli le obetanja, seveda ako sami niso bili v rovi. Ali naše za- upanje se naslanja na Njegovo Veličanstvo ki zna ceniti grozote vojne in je že opetovano pokazal svojo veliko skrb za nas. Pričakovati je, da bo in- validski zakon temeljito predrugačen. Svoje orga- nizacije naj se vojne žrtve še bolj oklepajo, ker sedaj so odločale stranke, odslej bodo imele go- tovo važnejšo besedo gospodarsko-kulturne in so- cialno-dobrodelne organizacije pred vsem pa za nas naše udruženje.

Nadalje prečita pozdrav Oblastnega odbora iz Ljubljane, ki radi ovir ni mogel poslati delegata, da pa zaupa v dobro poslovanje organizacije v Gu- štanju. Za to pojasni predsednik nameravano re- vizijo vprašanja. Redukcij se ni bati zares invali- dom, ki jih pri delu ovira poškodba pač pa kvečje- mu simulantom in po strankah ustvarjenim inva- lidom.

Tajnik tov. Čresovnik poroča o dopisih, sejah in intervencijah. Opozarja pa, da jih je lani nekaj zaostalo pri članarini, kar upa, da bo brez opo- minov poravnano.

Tudi blagajniško poročilo beleži lepo premo- ženje. Absolutorij je bil enoglasno podan. V odbor so izvoljeni tov. Gačnik, Čič, Čreslovnik, Čivnik in Globočnik, namestniki tov. Kučej, Wasserfall in Mihelač. Nadzorni odbor tov. Čegovnik, Kvasnik, Pridgar. Namestnika tov. Kamnik in Hartman.

Občni zbor v Radovljici je bil dne 10. marca t. l. ob 10. Članstva je bilo precej, navzoč je bil tudi delegat O. O. tov. Mirtič iz Ljubljane. Dnevni red je bil običajen toda organizacija ni mogla po- kazati med letom pravega razvoja, to pa ker se nekateri odborniki in tudi člani premalo zanimajo. Poročila je podal tov. Anderle nakar je bil izvo- ljen sledeči odbor: preds. tov. Golmajer, podpreds. tov. Kajdič, tajnik tov. Sušteršič, odbornik tov. Jur- kovič, nam. tov. Hrovat, Robič in vdova Bulovec. Nadzorni odbor tov. Jaklič, Šparovic in Vidic, na- mestnika tov. Dežman in vdova Pavlin.

Tov. Mirtič je pojasnil obširno sedanje stanje posebno z invalidskim zakonom, nato pa organi- zacijo in bodril članstvo, da naj se v tem važnem momentu bolj poprime.

Domžale. Potek občnega zbora dne 24. III. t. l. je bil sledeči:

Že ob 9. uri se je zbralo pred občinsko pisarno kakih 60 invalidov in vdov. Ker ni došel delegat se je mislilo občni zbor prenesti na drugo nedeljo, nato pa se je vseeno vršil.

Predsednik tov. Flis ga je otvoril ob 10. uri in moral izreči kritiko članstvu in nekaterim odbornikom za precej brezbriznosti.

Tov. Vodopivec je povdarjal, da naša organizacija ni navadno društvo ker ima čisto drugi večji pomen, zato naj se vsak zaveda, da se jo oprime. Omenjal je razna storjena dela, ki jih je organizacija izvršila. Na to pa je podal poročilo o posameznih prošnjah, ki jih je organizacija podprla in dosegla. Tudi je opozarjal na pomen našega glasila.

Članstvo je pozval, da naj stori svojo malenkostno dolžnost, da bo šele obnovljena organizacija močna in na mestu kakor zasluži, ker ako jo članstvo zopet razdere, da je ne bo več mogoče obnoviti.

Blagajničarka tov. Ulčarjeva je pojasnila posamezne postavke, ki izkazujejo 1361 Din čistega. Odbor je delal, saj je imel 10 sej in so bile polnoštevne. Po izglasovanem absolutoriju je bil izvoljen sledeči odbor preds. tov. Flis, nam. tov. Hafner, tajnik tov. Vodopivec, blagajničarka tov. Ulčarjeva, odborniki tov. Kepec, Štupica, Šimnovec in Burja. Nadzorni odbor tov. Zajc, Ježek in Cerar.

Iz občnega zbora v Mokronogu. Ker je poročilo prišlo kasno ga objavljamo šele danes, čeprav je bil občni zbor med prvimi, t. i. že 6. januarja t. l.

Ob pol 11. uri je otvoril občni zbor tov. Kramaršič, pozdravil navzoče, čeprav je vsled neugodnega vremena izostalo precej članov in članic.

Občnemu zboru je predsedoval tov. Knez, zapisnikar je bil tov. Gorenc.

Po dnevnem redu je poročal tov. Kramaršič o delovanju in prečitan je bil zadnji zapisnik občnega zbora.

Tajniško poročilo je beležilo 64 članov in 24 članic. Med letom jih je 5 pristopilo. Umrli je tov. Sladič, katerega se navzoči spominjajo. Poslovanje je bilo z raznimi dopisi in prošnjami.

Blagajna izkazuje prebitek 2116 Din 25 p. Nato je podal tajnik tov. Gorenc svoje opravičilo, da zapušča organizacijo kot reducirani invalid. Z ozirom na njegovo večletno požrtvovalno delo je bilo opravičilo vzeto z obžalovanjem na znanje in predsednik tov. Kramaršič se mu je v imenu vseh najlepše zahvalil.

V imenu nadzorstva sta izjavila tov. Grabnar in vdova Cesar, da sta našla vse v najlepšem redu, nakar je bil podan soglasen absolutorij s pohvalo.

Navzoči delegat iz Ljubljane tov. Dornik je bil z navdušenjem pozdravljen in je obširno razjasnil zakon, organizacijo, izplačevanje pripadkov, razna sredstva in druga vprašanja.

Po kratkem odmoru je bil izvoljen odbor iz tov. Šetina, Markovič, Kramaršič, Odlazek, Rupar; nam. Zakrajšek, Grabnar, Črček. Nadzorni odbor: tov. Hajmerle, Hočvar in Lovša; nam. tov. Novak in Brzin.

Logatec. Letošnji občni zbor se je vršil dne 19. marca t. l. ob 2. uri popoldne v gostilni pri Kuncu. Predsednik tov. Smole nam je v obširnem govoru razložil organizacijo, primerjal vse njeno delo z ozirom na naš položaj. Ob enem je vzpodbujal člansvo, da se bolj drži organizacije, ki je potrebna vsakemu. Tov. Maček je poročal o zelo neredno plačani članarini ter izrekel kritiko. Odbor si je prizadeval, da je vršil posle, kateri so bili z različnimi dopisi, prošnjami, podatki, odgovori in intervencijami. Blagajniško stanje vsled zaostale članarine ni bilo kot predvideno, ali treba je, da se to v bodoče nadoknadi. Odbor je bil razrešen, nato pa zopet ponovno izvoljeni skoro sami stari funkcionarji in sicer upravni odbor: tov. Smole kot predsednik, tajnik tov. Maček, blagajnik tov. Lampe, odbornika tov. Molk in Reš; namestniki: vdova Žigon, tov. Leskovec, Modic; nadzorni odbor: tov. Štravs, Šemrov, Pivk; namest.: tov. Menart in vdova Mihevc. — Navzoč je bil tudi delegat Oblastnega odbora tov. Tomc, ki je obširno pojasnjeval celo vprašanje in dajal navzočim razna pojasnila.

Občni zbor v Šoštanju je bil 3. marca t. l. ob 10. uri. Tov. Stojan je pozdravil navzoče in delegata tov. Tomca iz Ljubljane, ki je bil tudi postavljen za predsednika občnemu zboru. Tov. Tomc je takoj uvodoma obširno poročal o pomenu udruženja, delovanju in borbi, o intervencijah na raznih mestih in pojasnil vse zadeve. — Tajnik tov. Aram je podal izčrpno tajniško poročilo, ki beleži 130 raznih vlog, predvsem za odkupnine, proteze in zdravljenje. Blagajna izkazuje 400 Din 50 p čistega. V imenu nadzornega odbora je izjavil tov. Vošnjak, da je bilo poslovanje vestno in natančno, vsled česar je bil podan soglasni absolutorij. Odbor je sestavljen iz: tov. Skornšek, Aram, Privšek, Stojan, Plešnik; namestniki: tov. Lihteneker, Razbornik, Gorogranc; nadzorni odbor: tov. Goričar, Vošnjak, Goršek; namest.: tov. Oštir in Usar. Pri slučajnostih so se obračali navzoči z različnimi vprašanji na delegata. Večina se je tudi odzvala za plačanje članarine in naročnine.

Iz zapisnika občnega zbora v Ljutomeru. Otvoril ga je predsednik tov. Pihlar dne 10. marca ob pol 10. uri v gostilni g. Štiblarja in pozdravil navzočih 42 članov. Spomnil se je med letom umr-

lega tov. Rajnerja in vseh drugih pokojnih, katerim so navzoči izkazali čast. — Poročal je, da je bila organizacija manj agilna kot drugod, želi pa, da bo v bodoče boljša. — Tajnik tov. Pušenjak poroča, da je bilo odposlanih 45 prošelj in se je vršilo 8 sej, raznih opravil je bilo veliko. Priporoča, da se vsak zanima in čita naš list. — Blagajna izkazuje malo, ker ni bilo dohodkov. Tov. Repič je pregledoval knjige ter našel vse v redu, zato je predlagal absolutorij. Po izglasovanju istega je bil postavljen sledeč odbor in sicer: tov. Repič, Pušenjak, Pihlar, Velnar, Lipovec; namestniki: tov. Dolanič, Novak, Kosec; nadzorni odbor: tov. Pušenjak, Košar, Brumen; namestnika; tov. Megla in Verbanjšček. — Pri slučajnostih se je debatiralo v plugih, legitimacijah za vožnjo in glede posojil.

Iz Ormoža. Naš občni zbor je bil 7. aprila t. l. ob 9. uri v tukajšnjem »Katoliškem domu«. Predsednik tov. Hrga je pozdravil došlega delegata tov. Dornika in vse članstvo, ki je bilo polnoštevno. Tov. Dornik je v temperamentnem govoru obrazložil vse kar je znano glede revizije inv. zakona, ter dajal razna pojasnila na vprašanja. — Poročilo uprave je bilo kratko in potrjeno v redu. Odbor je ostal po večini stari in sicer: tov. Hrga, Veselko, Gasparič, Marin, Ozmec, Strmšek, Kovačič in Miško.

Prihodnjič prinesemo nadaljna poročila o občnih zbora.

Pozivljamo pa vse one organizacije, ki jih še niso vršile, da jih skličejo, ker smo že pred oblastnim občnim zborom.

Politične beležke.

Svečan podpis prijateljske pogodbe med Grčijo in Jugoslavijo se je izvršil 27. marca t. l. v Beogradu. Pogodbo sta podpisala za Grško Karpanos, grški minister zunanjih del in dr. Kumanudi za našo državo. Obe pogodbeni stranki se medsebojno obvezujeta, da si medsebojno izkazujejo pomoč in stalno sodelovanje za vzdrževanje miru, ki je bil ustvarjen z mednarodnimi pogodbami in ki sta jih obe stranki podpisali. Oba pogodbenika se obvezujeta, da v slučaju, če bi nastal spor, ne stopita v vojno, ampak mirno rešita vse spore, ki bi nastali med njima. Glede bodočih sporov, ki niso pravnege značaja, se bosta podvrgli postopanju pred sodiščem petih članov, ki bo imelo nalogo, da pomiri obe stranki. Če se komisiji ne bi posrečilo stranki pomiriti, se bo spor predložil Društvu narodov.

Pogodba velja pol leta in stopi v veljavo po izmenjavi ratifikacijskih listin, kar se bo izvršilo v Atenah.

Finančni zakon gotov. Vlada je izgotovila finančni zakon in ga oddala v tiskarno. V njem so odredbe, ki naj realizirajo proračun. Istotako je bil končno stiliziran proračun za tisk. Kdaj bosta oba zakona objavljena je tehnično vprašanje.

Avstrija dela težkoče s trgovinsko pogodbo. Med Jugoslavijo in Avstrijo obstoja trgovinska pogodba, ki jo pa hoče Avstrija z veterinarskimi odredbami izigrati. Na podlagi trgovinske pogodbe so postavljene nižje carine za meso debelih svinj, ki so očiščene masti. Iz tega mesa izdeluje Avstrija salame in druge mesne izdelke. Sedaj hoče Avstrija naenkrat preprečiti ta del našega izvoza ter zahteva, da se pusti v svinjah tudi drobovje. Nevarnost, da se na ta način naše meso popolnoma pokvari, zlasti ob letnem času, je na dlani. Ker še avstrijska vlada ni izvedla trgovske pogodbe, še ni ugoden čas za intervencijo z naše strani.

Za pravično upravo svetih krajev. Vatikan se pridno pripravlja za nova mednarodna pogajanja za končno ureditev uprave svetih krajev v Palestini. Tozadevni spor z Anglijo še ni končan, temveč se je po sklepu miru rajši še poostiril radi raznih incidentov na svetih krajih. Sv. Stolica ne pristaja na to, da bi o lastninski pravici do svetišč razpravljala komisija za ureditev zahtev raznih verskih družb, ki jo ima imenovati Anglija na podlagi lavreške pogodbe, ker so svetišča že stoletja v posesti katoličanov in morajo ostati.

Celibat učiteljic v Avstriji. Koroški deželni zbor je te dni sprejel zakon, po katerem izgubijo omožene učiteljice ne samo svoje mesto, marveč tudi pravico na pokojnino. O tem sklepu se je nato vršila razprava v parlamentu. Kljub ostri opoziciji je bil ta zakon sprejet in odobren. Večina, ki je glasovala za to, izjavlja, da se ni moglo drugače postopati, ker tak zakon že obstoja na Solnograškem, Tirolskem in Predarlskem.

Novi zakon pred Zakonodajnim svetom. Kakor poroča dnevno časopisje, se pripravlja uredba o odpiranju in zapiranju trgovin, **invalidski zakon** da je že bil v končni redakciji pred ministrom socialne politike Drinkovićem, ki ga je poslal ministrskemu predsedniku in pravosodnemu ministru, na kar pridejo vsi ti zakoni pred Zakonodajni svet.

Slovanski tisk v Italiji zopet dovoljen. V četrtak 28. marca je izšel v Gorici slovenski tednik »Novi list«; list ima obliko ljudskega glasila. Pisan je v katoliškem duhu, je pa izključno informativnega značaja. Tudi v Gorici izide »Istarski list«, tedensko glasilo istrskih Hrvatov. Kot mesečnik je izšla »Družina«. Naslovno stran je umetniško narisal Tone Kralj. Odgovorni urednik teh edinih slo-

vanskih publikacij v Italiji je dr. Engelbert Besednjak, bivši poslanec v italijanskem parlamentu.

Na uvodnem mestu priobčuje dr. Engelbert Besednjak:

»S pričujočo številko »Novega lista« se pojavlja po večmesečnem presledku spet slovenski časnik v deželi. Našemu omikanemu ljudstvu je bilo hudo, da ni moglo več zasledovati domačih in tujih dogodkov. Čutilo se je prikrajšano v svoji potrebi po izobrazbi, zadeto v svojih gospodarskih koristih. O tem stanju smo poročali po ukinjenju slovenskega tiska v Rim in obrnili nanj pažnjo osrednje vlade. G. Mussolini je uvidel in se odločil, da dovoli Slovincem en mesečnik in en tednik in ravnotako en tednik Hrvatom.

Sedaj imamo zopet svoje glasilo, ki ga je treba veselo širiti. V trenutku, ko sprejemam glavno in odgovorno uredništvo »Novega lista«, pozivam zato naše moše in fante, naše žene in dekleta, da se gajo pridno po njem in ga zanesejo v slednjo našo hišo.

Z dovolitvijo izhajanja slovenskih in hrvatskih listov, ki so bili lani v veliko presenečenje in žalost ustavljeni, je ekselencija gospod šef italijanske vlade pokazal umevanje kulturnih potreb in želja državi vedno zvestih in lojalnih državljanov slovenske narodnosti.

Novi zakon o vinu. Kralj je podpisal na predlog kmetijskega ministra zakon o vinu. Po tem zakonu je prepovedano osladkanje vina v dobrih, pa tudi v slabih letinah. Osladkanje se bo dovolilo le na podlagi pravilnika, največ 4 kg rafiniranega sladkorja na 100 l mošta ali vina. Na ta način sladkanemu vinu je prepovedano dodajati vinske ali limonine kisline.

Nadalje je prepovedano spravljati v promet in prodajati vina, pridelana z dodajanjem vode iz suhega grozdja ali vkuhanega mošta, prav tako je prepovedano na umeten način proizvajati, pomnoževati mošt in vino z vodo, alkoholom in drugim. Snovi, ki so dovoljene, da se smejo dodajati moštu, so predpisane v natančnih količinah v posebnem pravilniku.

Strogo je prepovedano pisati in oglaševati način in sredstva, kako dobiti sredstva za izdelavo vina, v kolikor ni določeno po tem zakonu. Pod imenom vino je prepovedano spuščati v promet bolno in pokvarjeno vino. Prepovedano je dajati vina v promet pod imenom krajev ali kleti ali letnika starosti, če označba ni resnična.

Prepovedana je trgatav pred rokom, ki ga določi občina v sporazumu z vinogradniki in po odredbi državnega kontrolnega organa.

Zakon vsebuje odredbe o kominjaku, tropinovcu, sadnih vinih, specialnih vinih, destilatih in vinskem kisu. Vinogradnikom se dovoljuje, da smejo za domačo potrebo spravljati kominjak, tropinovec, ne sme se pa spravljati v promet niti prodajati niti mešati z drugimi vini. Do 1. 1932. se dovoljuje promet od neposredno rodnih hibrid.

Za izvršitev tega zakona bo kmetijski minister storil potrebne korake v najkrajšem času. Državni nadzorniki bodo v svojem področju vršili pregled kleti. Analiza vina se bo vršila v državnih laboratorijih.

Kazni za kršitve so določene s tromesečnim zaporom in globo 30.000 Din ter zaplembo vina. Za te prestopke so pristojna sodišča. Zaplenjeno vino in kazni gredo v korist sklada za povzdigo vinogradništva. Zakon stopi v veljavo šest mesecev potem, ko se objavi v »Službenih Novinah«.

Davčna prostost novih hiš. Ravnatelstvo za neposredne davke je poslalo na samoupravne enote na njih vprašanje obvestilo o nalaganju samoupravnih davkov na poslopja, ki uživajo davčno prostost. Te zgradbe bi se naj obdavčile, ako plačujejo 3% invalidskega, vojnega in zborničnega davka.

Smešnice.

Amerikanska.

Farmer (kmetijski veleposestnik) je že dolgo obljuboval ženi, da ji bo pokazal morje. Slednjič sta se vendarle odpravila na dolgo potovanje.

In dospelši na morsko obal, je farmerica začudeno obstala.

»Moj Bog, koliko vode, koliko vode!« je šepetala.

»Seveda je je dosti. A pomisli, koliko vode je še spodaj! Ti vidiš le to, ki je na vrhu!«

Druga amerikanska.

Na dvorišču neke norišnice je hodil človek ter vlek za seboj obrnjeno samokolnico.

»Zakaj pa imaš obrnjeno samokolnico,« ga vpraša zdravnik.

»Če bi je ne obrnil, bi mi gotovo naložili opeko vanjo!«

Dobrodušno.

Zagovornik: »Bilo je, žal, vse zaman — oprostivte nisem mogel doseči!«

Obsojenec »No, no, pa prihodnjič!«

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Stanko Tomc. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani. — Predstavnik za tiskarno: Albert Kolman.